

TAVŞANLarda CANLI AĞIRLIĞIN TEKRARLANMA DERECESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ragıp TIĞLİ*

ÖZET

Bu araştırmada, Beyaz Yeni Zelanda Tavşanlarında canlı ağırlığın tekrarlanma derecesi hesaplanmıştır. Araştırmanın I.tekerrüründe 20 erkek, 80 dişinin; II.tekerrüründe ise 22 erkek, 88 dişinin ve bu ana ve babalardan olma döllerin ortalamaları da veri olarak kullanılmıştır. Kullanılan bütün veriler cinsiyet ve yavru sayısına göre standartlaştırılmıştır.

Canlı ağırlığa ait tekrarlama derecesi önce; doğum ağırlığı dahil birbiri ardi sıra giden 15'er günlük periyotlarla ilk 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 kayıttan, sonra da doğum ağırlığı çıkartılarak ilk 2, 3, 4, 5 ve 6 kayıttan hesaplanmıştır. Buna göre; I.tekerrür erkeklerinde doğum dahil ilk iki kayıtta elde edilen kıymet 0.1179 ± 0.226 olurken II.tekerrür için 0.1503 ± 0.213 değeri bulunmuştur. Dişilerde sırasıyla, 0.1519 ± 0.1099 ve 0.1288 ± 0.1054 ; döl ortalamaları için 0.1829 ± 0.1087 ve 0.1393 ± 0.1051 olarak tahmin edilmiştir. Doğum ağırlığı dahil edildiği zaman canlı ağırlığa ait tekrarlanma derecesinin tahmini değeri ilk iki kayıt için düşük seviyelerdedir. Bununla birlikte kayıt sayısı artırıldığında tahmin edilen tekrarlanma derecesi yükselmektedir. En yüksek değer I.tekerrür erkeklerinde 5.kayıtta 0.4201 ± 0.1129 ; dişilerinde 5.kayıtta 0.5098 ± 0.053 ; döl ortalamalarında ise 7.kayıtta 0.5478 ± 0.04876 olurken II.tekerrür erkeklerinde 7.kayıtta 0.5913 ± 0.088 ; dişilerinde 7.kayıtta 0.5056 ± 0.0467 döl ortalamalarında ise yine 7.kayıtta 0.5314 ± 0.0459 olarak tespit edilmiştir. Doğum ağırlığı dahil edilmeden hesaplanan canlı ağırlığa ait tekrarlanma derecesi I.tekerrür erkeklerinde ilk iki kayıt için 0.514 ± 0.0159 ; dişileri için 0.592 ± 0.073 ; döl ortalamaları için 0.592 ± 0.073 olarak tespit edilmiş olup II.tekerrür için bu değerler sırasıyla; 0.489 ± 0.166 ; 0.508 ± 0.0795 ; 0.586 ± 0.0707 'dir. Bu tahmin edilen değerler I.tekerrürün erkeklerindeki ilk 5 ve ilk 6 kayıt hariç olmak üzere yüksek kıymetler göstermişlerdir. Kayıt sayısı arttıkça tekrarlanma derecesinin tahmin değeri yükselmiştir. Bu durum, verim dönemi sayısının doğum ağırlığının katkı payını düşürdüğünü ve diğer dönemlerin katkı paylarını artttırdığını ortaya koymustur.

GİRİŞ

Son 50 yıl esnasında birçok raporlar ve makaleler, memeli hayvanların vücut büyüklüğü, canlı ağırlığı, süt verimi, döl verimi, döl sayısı vb. gibi kantitatif karakterlerinin kalitimiyla ilgilenildi. Detaylı raporların ve bunların deneyleri çok muhtelif modeller ve teknikler geliştirilerek anlatıldı. Bunlar teorilerle belirlenen

*Yrd.Doç.Dr., Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi,
Zooteknisi Bölümü.

beklentilerle söz kosunu karakterlere ait gözlenmiş deneysel sonuçların mukayesesini zorunlu kııldı. Böylece basit eklemeli gen etkilerinin ilk olgusu, homozigot ve heterozigot allele çiftleri anlamında heterosis ve akrabalık depresyonunun izahını mümkün kılarak söz konusu olan dominans ilişkiler şeklinde geliştirildi. Fakat, bu gelişmelere rağmen canlı ağırlığa ve bunun gibi kantitatif karakterlere ait deneysel bilgilerin izahında yine de birçok karışıklıklar söz konusu oldu. Birçok deneylerde kaydedilmiş verinin incelenmesinde bir dizi basitleştirilmiş ön yargılar konuldu. En basit olarak bunlar; sitoplazmik kalıtım ve belkide anaya ait etkilerin gözardı edilmesi, genotip-çevre arasındaki interaksiyon yokluğu, epistatik etkilerin yok farzedilmesi, birbirini izleyen generasyonlar için çevresel şartların durgunluğu, genotip ve çevre arasındaki bir korrelasyonun eksikliğini içerecek şekilde düzenlemek mecburiyetinde kalınmasıydı. Esas zorluk dölün doğum öncesi ve doğum sonrası gelişmesine etki eden tüm faktörlerin etkilerini birbirinden ayırmaktı.

Amaç ise, ele alınan karakter bakımından canının her döneminde fenotipik değerinin ortaya konulması, verim kontrolleri yapılması ve bundan sonra yapılacak ıslah çalışmalarına yön verilmesidir. Zira, üzerinde durulan populasyonun ele alınan veya alınacak olan karakterler bakımından genotipik değerini hali hazırladıktır durumun üzerine çıkartmak amacın içerisindeindedir. Genellikle, çiftlik hayvanlarında ekonomik değere haiz karakterlerin parametre veya istatistiklerinin belirlenmesi, bunların hayat süreçlerinde birbiri ardına gelen muhtelif dönemlerinde yapılmaktadır. Bu parametrelerin bir tanesi de tekrarlama derecesidir. Düzgüneş ve Arkadaşları (1987), kantitatif bir karakterin hayvanın ömür boyunca çeşitli zamanlarda veya periyodlarda saptanan fenotipik kıymetlerin arasındaki uyumu belirten ölçüye tekrarlama derecesi dendögünü, genel olarak grup içi korrelasyon katsayı ile ölçülebilceğini bildirmiş olup, çeşitli sebeplerle birbirleri ile ilişkili bulunan fertlerin toplandığı bir populasyonda, bu fertlerin veya grupların birbirleriyle benzerlik derecesinin bir ölçüsü olduğunu açıklamışlardır. Eliçin (1977) ise, bir kantitatif karakterin (verim) aynı hayvanda çeşitli dönemlerde tespit edilen fenotipik değerleri arasındaki benzerliği matematiksel olarak ifade eden istatistiğe tekrarlama derecesi olarak belirtirken, Sarı (1989), Becker (1984)'de bu ifadeyi kuvvetlendirici

açıklamalarda bulunmuşlardır. Hereford sığırları üzerinde çalışan Koch (1951) ve Koyunlar üzerinde görüşlerini bildiren Turner ve Arkadaşları (1969)'da bir hayvanın hayat sürecinin farklı zamanlarında elde edilen iki veya daha fazla kayıtın arasındaki korrelasyondur şeklinde bildirmiş olmalarına rağmen doğum ağırlığı veya sütten kesim ağırlığı gibi karakterlere ait tekrarlama derecesinin süt verimi veya yapağı verimi gibi karakterlerin tekrarlama derecesinden ayırmak lazım geldiğini açıklamışlardır. Zira, bir hayvanın sütten kesim ağırlığı ferdin yaşam sürecinde sadece bir defa ortaya çıkmaktadır. Bu genellikle ananın süt üretimi tarafından etkilenmektedir. Diğer taraftan emme periyodu esnasındaki gelişmeye çevresel etkilerle birlikte döllerin kendi genotipide bir etkide bulunur ama, bunun bir kısmı da yine ana genotipinden gelmektedir ve anaya ait diğer etkilerinde unutulmaması lazımdır. Bu farklılıklar bizi tekrarlama derecesi ile kalıtım derecesinin tahmini arasındaki ilişkinin açık olarak görüldüğünü gösterir. Fakat bu, doldur bir özelliği olarak düşünüldüğünde sütten kesim veya doğum ağırlığına ait bir kalıtım derecesine eşit olamaz. Ancak genel olarak ifade edildiği zaman tekrarlama derecesinin ele alınan karakter bakımından teorik olarak geniş anlamda kalıtım derecesinin üst sınırı demek mümkündür. Bu görüşümüzü Khalil ve Arkadaşları (1986) ile Lukefahr ve Arkadaşları (1984)'da destekler raporlar vermişlerdir. Diğer taraftan, hayvanların çeşitli dönemlerdeki verimleri arası benzerlik derecesine tekrarlama derecesi de denebilir.

Tavşanlar üzerinde hemen hemen her konuda mümkün olduğunda çok araştırmalar yapılmış olmasına rağmen canlı ağırlığa ait tekrarlama derecelerini kapsayan çok az rapora rastlanmıştır. Literatürlerde gösterilen döl karakterlerine ait çoğu sonuç ise tekrarlama dercesi için ya çok düşük ya da orta düzeyin altındadır. Rouvier (1973) Beyaz Yeni Zelanda tavşanları üzerinde yaptığı çalışmada 21. ve 56.'ncı günlerdeki yavru sayısı, yavru ağırlığı ve ortalama ağırlığına ait tekrarlama derecelerini sırasıyla 0.126, 0.119; 0.12, 0.117 ve 0.191, 0.183 olarak tespit ederken Fauve de Bourgogne ırkı tavşanında yine bugülerdeki karakterlere ait tekrarlama derecelerini 0.248, 0.225; 0.237, 0.211 ve 0.208, 0.379 olarak tespit etmiştir. Lampo ve Broeck (1975)'de ise Dendermonde White tavşanlarında sütten kesim ağırlığına ait tekrarlama derecesini $0.176+0.023$ olarak bildirmiştir ve Rouvier (1973)'ün

görüşlerini desteklemiştir. Holdas ve Arkadaşları (1978)'de Beyaz Yeni Zelanda ve California tavşanları üzerinde çalışmış olup, doğumdaki yavru sayısının tekrarlama derecesini genotiplere göre sırasıyla $0.19-0.34$ ve $0.22-0.26$ arasında değiştigini açıklamıştır. Yine Beyaz Yeni Zelanda ve California ırkı tavşanlar üzerinde çalışan Garcia ve Arkadaşları (1982 ab) Beyaz Yeni Zelanda ırkı tavşanların sütten kesim ağırlığının tekraralam derecesini 0.19 ± 0.11 olarak belirtirken sütten kesimdeki ortalama ağırlık için bu kıymeti 0.12 ± 0.14 olarak ifade etmiştir. Aynı araştırcı California genotipinde aynı karakterler için ise 0.18 ± 0.16 ve 0.20 ± 0.22 gibi değerler vermişlerdir.

Lahiri (1984), Beyaz Yeni Zelanda tavşanlarında doğumdaki yavru ağırlığının tekrarlama derecesini 0.30 , sütten kesimdeki yavru ağırlığı için 0.16 gibi bir değer tahmin etmiştir. Khalil (1986), Bouscat ırkı tavşanlarda doğumda yavru ağırlığı için 0.04 ± 0.033 , sütten kesimde yavru ağırlığı için 0.17 ± 0.051 , sütten kesimde ortalama ağırlık için ise 0.07 ± 0.042 şeklinde tekrarlama derecesini tahmin ederken Beyaz Giza ırklarında bu kıymetleri sırasıyla 0.08 ± 0.048 , 0.31 ± 0.070 ve 0.18 ± 0.063 olarak kaydetmiştir. Lukefahr ve Arkadaşları (1983) Beyaz Yeni Zelanda ile Flemish Giant tavşanlarının ve bunların karşılıklı melezlemesi üzerinde çalışmış olup, doğumdaki yavru ağırlığının tekrarlama derecesini 0.09 ± 0.13 olarak belirtirken 21 günlük yavru ağırlığı için 0.25 ± 0.14 , Sütten kesim ağırlığı için 0.22 ± 0.14 ve Sütten kesim ortalama ağırlığı için de bu değeri 0.41 ± 0.13 olarak tahmin etmişlerdir. Patton (1984) Beyaz Yeni Zelanda ve Flemish Giant ırkı tavşanları üzerinde yaptığı çalışmada grup-içi korrelasyon katsayısı ile sütten kesim öncesi yavru karakterlerine ait tekrarlanma derecesini hesaplamış ve buna göre 21 gündeki kıymeti 0.25 ± 0.14 olarak tahmin etmiştir. Ortalama doğum ağırlığının kini 0.04 ± 0.11 , ortalama sütten kesim ağırlığının kini de 0.41 ± 0.13 olarak açıklamıştır.

Belirli karakterlere ait tekrarlama dereceleri tavşanlarda bu kadar düşük seviyede literatürlerde bildirilirken diğer memeli hayvanlardan sığır koyun ve keçi gibilerinde daha düşük ve daha yüksek tahminler verilmiştir. Garcia (1984) Melez keçilerde 3 farklı dörtlü grubundan elde ettiği verileri kullanarak doğumda batın ağırlığının tekrarlanma derecelerini sırasıyla 0.26 , 0.22 , 0.16 olarak tespit ettiği halde bu üç grup için sütten kesimde batın ağırlığının tekrarlama derecelerini 0.04 , 0.05 ve 0.13 olarak belirtmiştir. Sarı (1989) Akkeçi oglaklarında

6/ayın sonuna kadar birer aylık peryotlarla belirlenen canlı ağırlıklara ait tekrarlama derecelerini hesaplamış ve doğum ağırlığı dahil edildiğinde ilk 2, 3, 4, 5, 6, 7 kayıttan sırasıyla $0.037+0.13$, $0.319+0.08$, $0.401+0.071$, $0.457+0.064$, $0.451+0.06$ ve $0.508+0.057$ olarak tahmin etmiştir.

Ele alınan karakter bakımından tekrarlama dereceleri yüksek olarak tahmin edilen hayvanların, erken devrelerde üstün verim gösterdikleri ve bu üstünlüklerinin ömür süreci içerisinde devam edebileceğini anlamını taşır. Böylece, daha çok verim kayıtlarına ihtiyaç duyulmadan seleksiyon işlemlerine başlanabilir.

MATERYAL VE METOD

Araştırmada, Ankara Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde yetiştilen Beyaz Yeni Zelanda tavşanları kullanılmıştır. Süründen tamamen rastgele olarak çekilen tavşanlardan bir populasyon oluşturulmuş ve bunların dişileri erkekler ile rastgele çiftleştirilmiştir. Elde edilen döllerin verileri "En Küçük Kareler Metodu" uygulanak cinsiyet ve bir doğumdaki yavru sayısı bakımından standartlaştırılmıştır. Çok amaçlı denemeler yapabilmek amacıyla bu döllerin içerisinde ikisi ana-baba bir kardeş olmak kaydıyla 20 erkek fakat, bunlara hiçbir şekilde akraba olmayan 80 dişi seçilerek I.tekerrürün verileri alınmıştır. Bunların çiftleşmesiyle elde edilen döllerin verileri yine yavru sayısı ve cinsiyet bakımından standartlaştırılmış olup bir yandan her ana ve babadan olma döllerin ortalamaları sanki ferdi verim imiş gibi kullanılmış, bir taraftan da bunların 90 güne kadar yaşayanlarının verimleri ferdi olarak kullanılmıştır. II.tekerrür hayvanları da I.tekerürde yapılan işlemlere tabi tutulmuş 22 erkek 88 dişi ile bunlardan oluşan döller ve ortalamaları veri olarak kullanılmış olup, tekrarlama derecesine ait tüm tahminler bunlar üzerinden yapılmıştır.

Çalışmada tamamen çağdaş hayvanlar kullanılmış olup, 15'er günlük aralarda 7 ölçüm (Doğum, 15., 30., 45., 60., 75., 90.gün ağırlığı) yapılmıştır. Eğer biz çağdaş hayvanlar üzerinde k kadar ölçüm yapmış isek herhangi bir i hayvanının j'inci dönemde belirlenen veriminin modelini:

$$Y_{ij} = \mu + \alpha_i + \beta_j + e_{ij}$$

$$i = 1 \dots n$$

$$j = 1 \dots k$$

şeklinde yazabiliriz. Burada;

μ = Populasyon ortalaması,

α_i = i 'inci hayvanın etkisi,

β_j = j 'inci dönemin etkisi,

e_{ij} = hata terimi (şansa bağlı hatalar).

Modelle elde edilen n kadar hayvan ve bu hayvanların k kadar kayıtları varsa; her bir hayvana ait verilerin meydana getirdiği gruplardan oluşan populasyonda, bu grplardaki benzerliğin ölçüsü olan tekrarlanma derecesi (grup-içi korrelasyon katsayısı)'nin hesaplanmasıında yardımcı olabilecek Variyans Analizi Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Farklı kayıtlardan (k) yararlanarak (n) sayıdaki hayvandan hesaplanacak tekrarlama derecesinin tahmini için varyans analizi ve varyasyon unsurları

V.Kaynakları	Serbestlik Derecesi	Kareler Top. (K _T)	Kareler Ortalaması	Beklenen K.O.
Genel	$kn - 1$	K _{T_G}	-	-
Dönemler Arası	$k - 1$	K _{T_D}	$KO_D = K_{T_D} / (k-1)$	$\sigma_E^2 + n \sigma_D^2$
Hayvanlar Arası	$n - 1$	K _{T_H}	$KO_H = K_{T_H} / (n-1)$	$\sigma_E^2 + k \sigma_H^2$
Hayvanlar (Hata)	$(k-1) (n-1)$	K _{T_E}	$KO_E = K_{T_E} / ((n-1)(k-1))$	σ_E^2

Tablo 1'deki değerler kullanılarak tekrarlama derecesi:

$$\hat{R} = \frac{(KO_H - KO_E) / k}{KO_E + (KO_H - KO_E) / k} = \frac{\sigma_H^2}{\sigma_P^2}$$

olarak elde edilir.

Tekrarlama derecesinin standart hatası ise:

$$Sr = \sqrt{\frac{2(1-r)^2 [1 + (k-l)r]^2}{k(k-l)(n-l)}}$$

formülüyle elde edilir.

Parametre daima istatistik ve standart hatası yardım ile tahmin edilebileceğinden, bunun tahmini, belirli bir ihtimalle içinde bulunduğu sınırları belirlemekten ibarettir. $(n-l)$ ve $(n-l)$ $(k-l)$ serbestlik dereceli F dağılımında $(1-\alpha)$ ihtimal düzeyinde $F_{(1-\alpha/2)}$ ve $F_{\alpha/2}$ ile üst ve alt güven sınırları belirlenir. Tekrarlama derecesinin % 95 ihtimalle ($\alpha = 0.05$) güven sınırları,

(Graybill, 1961 ve Becker, 1985)'e göre:

$$P \left[1 - A_{(\alpha/2)} \leq r \leq 1 - A_{(1-\alpha/2)} \right] = 1 - \alpha ;$$

Burada;

$$A_s = \frac{KO_E \cdot k \cdot Fs}{KO_H + KO_E \cdot (k-l) \cdot Fs} \text{ olup,}$$

Fs = F dağılımının tablo değeri

s = hem $\alpha/2$ hem de $1-\alpha/2$,

$F_{\alpha/2}$ = F dağılım çetvelinden direkt olarak $(n-l)$ ve $(k-l)$ $(n-l)$ serbestlik derecelerinin gösterdiği değer,

$F_{(1-\alpha/2)}$ = Hayvanlararası ve hayvanlarıçı serbestlik derecesinin karşılıklı yer değiştirmesiyle bakılacak değerin tersi ($1/Fs$).

$$P \left[\frac{KO_E \cdot k \cdot F_{(\alpha/2)}}{KO_H + KO_E \cdot (k-l) \cdot F_{(1-\alpha/2)}} \leq \frac{\sigma_E^2}{\sigma_E^2 + \sigma_H^2} \leq \frac{KO_H \cdot k \cdot F_{\alpha/2}}{KO_H + KO_E \cdot (k-l) \cdot F_{\alpha/2}} \right] = 1-\alpha \text{ olup, kısa olarak;}$$

$$P \{ A_1 \leq 1-r \leq A_2 \} = 1-\alpha \quad \text{veya}$$

$$P \{ (1-A_2) \leq r \leq (1-A_1) \} = 1-\alpha ,$$

şeklinde formüle edilmiş olup, verilen tablolardaki kıymetler % 5 yanılma olasılığı kullanılarak hesaplanmıştır.

Tablo 2. Çeşitli kayıtlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlarla dereceleri
(r) ile burların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları
(I.Tekerrür, Erkek).

DÖNEMLER	V. KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	Pr{((1-A)<r<(1-A))=.95}
DOCUM-15.- GÜN - (2 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	39 1 19 19	-- 4250691 2275 1495	.118 .3377< r <.5143 .226		
DOCUM-15.- 30. GÜN (3 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	59 2 19 38	-- 1801573 6940 3181	.283 .149 --	.0018< r <.5712	
DOCUM-15.- 30. -45. GÜN (4 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	79 3 19 57	-- 3745304 10909 --	.393 .124	.1767< r <.6357	
DOCUM-15.- 30. -45. -60. GÜN (5 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	99 4 19 76	-- 6932350 19442 4318	.420 .113	.2091< r <.6370	
DOCUM-15.- 30. -45. -60. -75. GÜN (6 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	119 5 19 95	-- 511915207 56947 21552	.215 .096	.0701< r <.4410	
DOCUM-15.- 30. -45. -60. -75. -80. GÜN (7 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	139 6 19 114	-- 14973593 59132 16678	.278 .056	.1287< r <.4998	

Tablo 3. Çeşitli kayıtlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlarla dereceleri
(r) ile burların elde edilmesinde
kullanılan varyans analiz tabloları
(I.Tekerrür, Dişi).

DÖNEMLER	V. KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	Pr{((1-A)<r<(1-A))=.95}
DOCUM-15.- GÜN - (2 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	159 1 (2 KAYITT) 79	-- 1455996 152 2233 1544	.152		
DOCUM-15.- 30. GÜN (3 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	239 2 79 158	-- 6197898 330 13760 5552	.330	.072	.1593< r <.4925
DOCUM-15.- 30. -45. GÜN (4 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	319 3 79 237	-- 14437849 464 29688 6643	.464		.3592< r <.5950
DOCUM-15.- 30. -45. -60. GÜN (5 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	399 4 79 316	-- 26778942 510 51479 8301	.510	.053	.3895< r <.6310
DOCUM-15.- 30. -45. -60. -75. GÜN (6 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	479 5 79 353	-- 41740168 337 71734 17720			.2243< r <.3905
DOCUM-15.- 30. -45. -60. -75. -80. GÜN (7 KAYITT)	GENEL DÖN. ARASI HAY. ARASI HATA	559 6 79 474	-- 52575840 381 87380 16487	.381	.050	.2694< r <.5057

Tablo 4. Çesitli kayitlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlarla dereceleri (r) ile bunların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları (I.Tekerrür, Üst).

DÖNEMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	Pr{((1-A)<r<(1-A))=.95}
DÖGÜM-15.-	GENEL	159	--			
GÜN	DÖN.ARASI	1	1350994	.183	.0076< r <.3916	
(2 KAYIT)	HAY.ARASI	79	2341	.109		
	HATA	79	1617			
DÖGÜM-15.-	GENEL	239	--			
30.GÜN	DÖN.ARASI	2	6533355	.335	.1644< r <.4975	
(3 KAYIT)	HAY.ARASI	79	15066	.072		
	HATA	158	5996			
DÖGÜM-15.-	GENEL	319	--			
30.-45.GÜN	DÖN.ARASI	3	19060594	.455	.3255< r <.5267	
(4 KAYIT)	HAY.ARASI	79	37369	.059		
	HATA	237	9616			
DÖGÜM-15.-	GENEL	399	--			
30.-45.-60.	DÖN.ARASI	4	32841930	.503	.3819< r <.6245	
GÜN	HAY.ARASI	79	66373	.053		
(5 KAYIT)	HATA	318	10967			
DÖGÜM-15.-	GENEL	479	--			
30.-45.-60.	DÖN.ARASI	5	46929496	.512	.3957< r <.6304	
	HAY.ARASI	79	103120	.051		
(6 KAYIT)	HATA	395	14134			
DÖGÜM-15.-	GENEL	559	--			
30.-45.-60.	DÖN.ARASI	6	60781884	.548	.4358< r <.8602	
	HAY.ARASI	79	138368	.048		
(7 KAYIT)	HATA	474	14571			

Tablo 5. Çesitli kayitlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlarla dereceleri (r) ile bunların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları (II.Tekerrür, Erkek).

DÖNEMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	Pr{((1-A)<r<(1-A))=.95}
DÖGÜM-15.-	GENEL	43	--			
GÜN	DÖN.ARASI	1	273745	.150	.-2828< r <.5381	
(2 KAYIT)	HAY.ARASI	21	2970		.213	
	HATA	21	2194			
DÖGÜM-15.-	GENEL	65	--			
30.GÜN	DÖN.ARASI	2	1359731	.295	.0290< r <.5813	
(3 KAYIT)	HAY.ARASI	21	14837		.141	
	HATA	42	6600			
DÖGÜM-15.-	GENEL	87	--			
30.-45.GÜN	DÖN.ARASI	3	4475948	.417	.1984< r <.6543	
(4 KAYIT)	HAY.ARASI	21	47047		.117	
	HATA	53	12187			
DÖGÜM-15.-	GENEL	109	--			
30.-45.-60.	DÖN.ARASI	4	8794693	.485	.2793< r <.6945	
GÜN	HAY.ARASI	21	92247		.105	
(5 KAYIT)	HATA	84	16184			
DÖGÜM-15.-	GENEL	131	--			
30.-45.-60.	DÖN.ARASI	5	13221326	.550	.3740< r <.7404	
	HAY.ARASI	21	139262		.096	
(6 KAYIT)	HATA	105	16688			
DÖGÜM-15.-	GENEL	153	--			
30.-45.-60.	DÖN.ARASI	6	17532800	.591	.4221< r <.7678	
	HAY.ARASI	21	186466		.089	
(7 KAYIT)	HATA	126	16758			

Tablo 6. Çeşitli kayıtlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlarma dereceleri
(r) ile burların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları
(II.Tekerrür, Döş).

DÖNÜMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	$P\{(1-A)<r<(1+A)\}=.95$
DOĞUM-15,-	GENEL	175	--			
GÜN	DÖN. ARASI	1	1398002	.129		.0629< r <.3678
(2 KAYIT)	HAY. ARASI	87	1884	.105		
	HATA	87	1454			
DOĞUM-15,-	GENEL	263	--			
30. GÜN	DÖN. ARASI	2	7546134	.271		.1482< r <.4295
(3 KAYIT)	HAY. ARASI	87	13750	.070		
	HATA	174	6499			
DOĞUM-15,-	GENEL	351	--			
30.-45. GÜN	DÖN. ARASI	3	222319402	.370		.2607< r <.5098
(4 KAYIT)	HAY. ARASI	87	36255	.058		
	HATA	261	10521			
DOĞUM-15,-	GENEL	439	--			
30.-45.-60.	DÖN. ARASI	4	38441564	.424		.3212< r <.5481
GÜN	HAY. ARASI	87	78430	.053		
(5 KAYIT)	HATA	348	15766			
DOĞUM-15,-	GENEL	527	--			
30.-45.-60.-75. GÜN	DÖN. ARASI	5	543944312	.457		.3635< r <.6755
(6 KAYIT)	HAY. ARASI	87	137183	.049		
	HATA	435	22675			
DOĞUM-15,-	GENEL	615	--			
30.-45.-60.-75.-90. GÜN	DÖN. ARASI	6	695722880	.506		.4103< r <.6179
(7 KAYIT)	HAY. ARASI	87	196673	.047		
	HATA	522	24105			

Tablo 7. Çeşitli kayıtlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlarma dereceleri
(r) ile burların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları
(II.Tekerrür, Döş).

DÖNÜMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	$P\{(1-A)<r<(1+A)\}=.95$
DOĞUM-15,-	GENEL	175	--			
GÜN	DÖN. ARASI	1	1282415	.139		.0723< r <.3771
(2 KAYIT)	HAY. ARASI	87	1648	.106		
	HATA	87	1245			
DOĞUM-15,-	GENEL	263	--			
30. GÜN	DÖN. ARASI	2	5131562	.333		.2101< r <.4871
(3 KAYIT)	HAY. ARASI	87	8638	.069		
	HATA	174	3456			
DOĞUM-15,-	GENEL	351	--			
30.-45. GÜN	DÖN. ARASI	3	15208298	.480		.3207< r <.5644
(4 KAYIT)	HAY. ARASI	87	22597	.067		
	HATA	261	5629			
DOĞUM-15,-	GENEL	439	--			
30.-45.-60.	DÖN. ARASI	4	27227808	.466		.3640< r <.5869
GÜN	HAY. ARASI	87	46287	.062		
(5 KAYIT)	HATA	348	6624			
DOĞUM-15,-	GENEL	527	--			
30.-45.-60.-75. GÜN	DÖN. ARASI	5	42024188	.517		.4230< r <.6300
(6 KAYIT)	HAY. ARASI	87	73097	.048		
	HATA	435	9827			
DOĞUM-15,-	GENEL	615	--			
30.-45.-60.-75.-90. GÜN	DÖN. ARASI	6	55367392	.531		.4368< r <.6410
(7 KAYIT)	HAY. ARASI	87	99343	.046		
	HATA	522	1114			

Tablo 8. Cesitli kayitlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlanma dereceleri
(r) ile bunların elde edilmesinde kullanilan varyans analiz tabloları
(1.Tekerrür, Erikk).

DÖNEMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	sr	Pr{ (1-A) < r < (1-A) } = .95
15.-30. GÜN (2 KAYIT)	GENEL	39	---			
DON. ARASTI	1	1483259	.514	.0978<r<.7691		
HAY. ARASTI	19	10021	.1688			
HATA	19	3217				
15.-30.- 45. GÜN (3 KAYIT)	GENEL	59	---			
DON. ARASTI	2	2987588	.568	.3167<r<.7750		
HAY. ARASTI	19	14206	.1222			
HATA	38	2871				
15.-30.- 45.-60. GÜN (4 KAYIT)	GENEL	79	---			
DON. ARASTI	3	575627	.533	.3180<r<.7393		
HAY. ARASTI	19	23798	.1137			
HATA	57	4281				
15.-30.-45.- 60.-75. GÜN (5 KAYIT)	GENEL	99	---			
DON. ARASTI	4	10275602	.264	.0805<r<.5026		
HAY. ARASTI	19	67635	.1097			
HATA	76	24251				
15.-30.-45.- 60.-75.-90. GÜN (6 KAYIT)	GENEL	119	---			
DON. ARASTI	5	1265672	.329	.1632<r<.5576		
HAY. ARASTI	19	79933	.1051			
HATA	95	20241				

Tablo 9. Cesitli kayitlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlanma dereceleri
(r) ile bunların elde edilmesinde kullanilan varyans analiz tabloları
(1.Tekerrür, Dışı).

DÖNTİDLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	sr	Pr{ (1-A) < r < (1-A) } = .95
15.-30. GÜN (2 KAYIT)	GENEL	159	---			
DON. ARAS1	1	5115140	.592			
HAY. ARAS1	79	19755	.0751			
HATA	79	5062				
15.-30.- 45. GÜN (3 KAYIT)	GENEL	239	---			
DON. ARAS1	2	11986461	.668			
HAY. ARAS1	79	38611	.0504			
HATA	158	5490				
15.-30.- 45.-60. GÜN (4 KAYIT)	GENEL	319	---			
DON. ARAS1	3	22663450	.664			
HAY. ARAS1	79	63331	.0461			
HATA	237	7099				
15.-30.-45.- 60.-75. GÜN (5 KAYIT)	GENEL	399	---			
DON. ARAS1	4	36591960	.414			
HAY. ARAS1	79	85179	.0654			
HATA	316	18775				
15.-30.-45.- 60.-75.-90. GÜN (6 KAYIT)	GENEL	479	---			
DON. ARAS1	5	44053988	.451			
HAY. ARAS1	79	101106	.0619			
HATA	395	17065				

Tablo 10. Çesitli kayitlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlama dereceleri (r) ile bunların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları
(I.Tekerrür, DöL ort.).

DÖNEMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	Pr(1-A)·r·(1-A))=.95
15.-30. GÜN (2 KAYIT)	GENEL	169	---			
DÖN.ARASI	1	56911821	.592	.4528·r·.7209		
HAY.ARASI	79	21469	.0731			
HATA	79	5507				
15.-30.- 45. GÜN (3 KAYIT)	GENEL	239	---			
DÖN.ARASI	2	17179052	.651	.5143·r·.9971		
HAY.ARASI	79	48451	.0522			
HATA	158	7341				
15.-30.- 45.-60. GÜN (4 KAYIT)	GENEL	519	---			
DÖN.ARASI	3	28471086	.653	.5439·r·.7523		
HAY.ARASI	79	81517	.0471			
HATA	237	9547				
15.-30.-45.- 60.-75. GÜN (5 KAYIT)	GENEL	399	---			
DÖN.ARASI	4	39821392	.629	.5193·r·.7311		
HAY.ARASI	79	122199	.0461			
HATA	316	12897				
15.-30.-45.- 60.-75.-90. GÜN (6 KAYIT)	GENEL	479	---			
DÖN.ARASI	5	51081380	.650	.5453·r·.7466		
HAY.ARASI	79	139837	.0432			
HATA	395	33178				

Tablo 11. Çesitli kayitlardan faydalananlarak hesaplanan tekrarlama dereceleri (r) ile bunların elde edilmesinde kullanılan varyans analiz tabloları
(II.Tekerrür, Erkek).

DÖNEMLER	V.KAYN.	S.D.	K.O.	r	Sr	Pr(1-A)·r·(1-A))=.95
15.-30. GÜN (2 KAYIT)	GENEL	43	---			
DÖN.ARASI	1	1154114	.469			
HAY.ARASI	21	20822	.1660			
HATA	21	7343				
15.-30.- 45. GÜN (3 KAYIT)	GENEL	66	---			
DÖN.ARASI	2	4170948	.590			
HAY.ARASI	21	60676	.1126			
HATA	42	11405				
15.-30.- 45.-60. GÜN (4 KAYIT)	GENEL	67	---			
DÖN.ARASI	3	7986451	.627			
HAY.ARASI	21	113010	.0957			
HATA	63	14617				
15.-30.-45.- 60.-75. GÜN (5 KAYIT)	GENEL	109	---			
DÖN.ARASI	4	11731159	.676			
HAY.ARASI	21	164829	.0829			
HATA	84	14438				
15.-30.-45.- 60.-75.-90. GÜN (6 KAYIT)	GENEL	131	---			
DÖN.ARASI	5	1522162	.700			
HAY.ARASI	21	215272	.0760			
HATA	105	14328				

Tablo 12. Çeşitli kayıtlardan faydalananlara
hesaplanan tekrarlama dereceleri
(r) ile burların elde edilmesinde
kullanılan varyans analiz tabloları
(II.Tekerrür, Dizi).

DÖNEMLER	V. KAYN.	S.O.	K.O.	r	SR	Pr(1-A)•r•(1-A) ^{1/2}
15.-30. GÜN (2 KAYIT)	GENEL	175	---			
DÖN. ARASI	1	6750016	.508		.3340•r•.6731	
HAY. ARASI	87	20359	.0795			
HATA	87	6644				
15.-30.- 45. GÜN (3 KAYIT)	GENEL	263	---			
DÖN. ARASI	2	20306154	.545		.4346•r•.6695	
HAY. ARASI	87	48111	.0589			
HATA	174	10469				
15.-30.- 45.-60. GÜN (4 KAYIT)	GENEL	361	---			
DÖN. ARASI	3	33505696	.562		.4602•r•.6785	
HAY. ARASI	87	97909	.0515			
HATA	261	15971				
15.-30.-45.- 60.-75. GÜN (5 KAYIT)	GENEL	439	---			
DÖN. ARASI	4	46258796	.569		.4723•r•.6773	
HAY. ARASI	87	164459	.0478			
HATA	348	21607				
15.-30.-45.- 60.-75.-90. GÜN (6 KAYIT)	GENEL	527	---			
DÖN. ARASI	5	56688052	.605		.5140•r•.7062	
HAY. ARASI	87	229336	.0440			
HATA	435	22469				

Tablo 13. Çeşitli kayıtlardan faydalananlara
hesaplanan tekrarlama dereceleri
(r) ile burların elde edilmesinde
kullanılan varyans analiz tabloları
(II.Tekerrür, Död ort.).

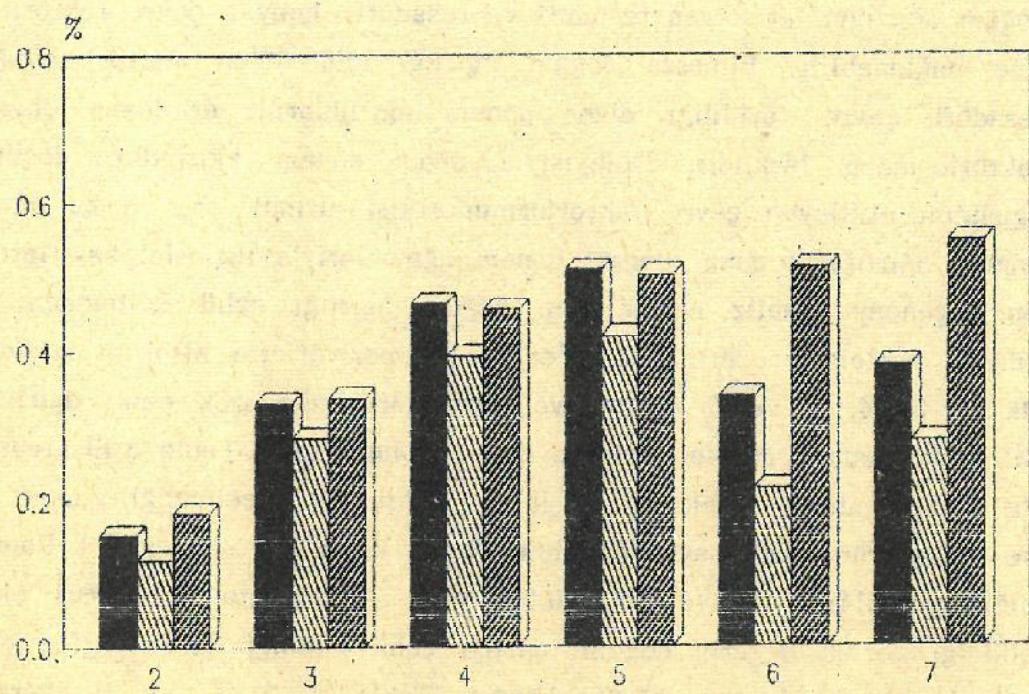
DÖNEMLER	V. KAYN.	S.O.	K.O.	r	SR	Pr(1-A)•r•(1-A) ^{1/2}
15.-30. GÜN (2 KAYIT)	GENEL	175	---			
DÖN. ARASI	1	4117071	.586			
HAY. ARASI	87	12272	.0707			
HATA	87	3207				
15.-30.- 45. GÜN (3 KAYIT)	GENEL	263	---			
DÖN. ARASI	2	13460929	.6711			
HAY. ARASI	87	29404	.0636			
HATA	174	5154				
15.-30.- 45.-60. GÜN (4 KAYIT)	GENEL	351	---			
DÖN. ARASI	3	23600926	.605			
HAY. ARASI	87	57037	.0487			
HATA	261	7998				
15.-30.-45.- 60.-75. GÜN (5 KAYIT)	GENEL	439	---			
DÖN. ARASI	4	36376852	.637			
HAY. ARASI	87	86968	.0436			
HATA	348	8882				
15.-30.-45.- 60.-75.-90. GÜN (6 KAYIT)	GENEL	527	---			
DÖN. ARASI	5	47337368	.651			
HAY. ARASI	87	115238	.0424			
HATA	435	10228				

BÜLGULAR ve TARTIŞMA

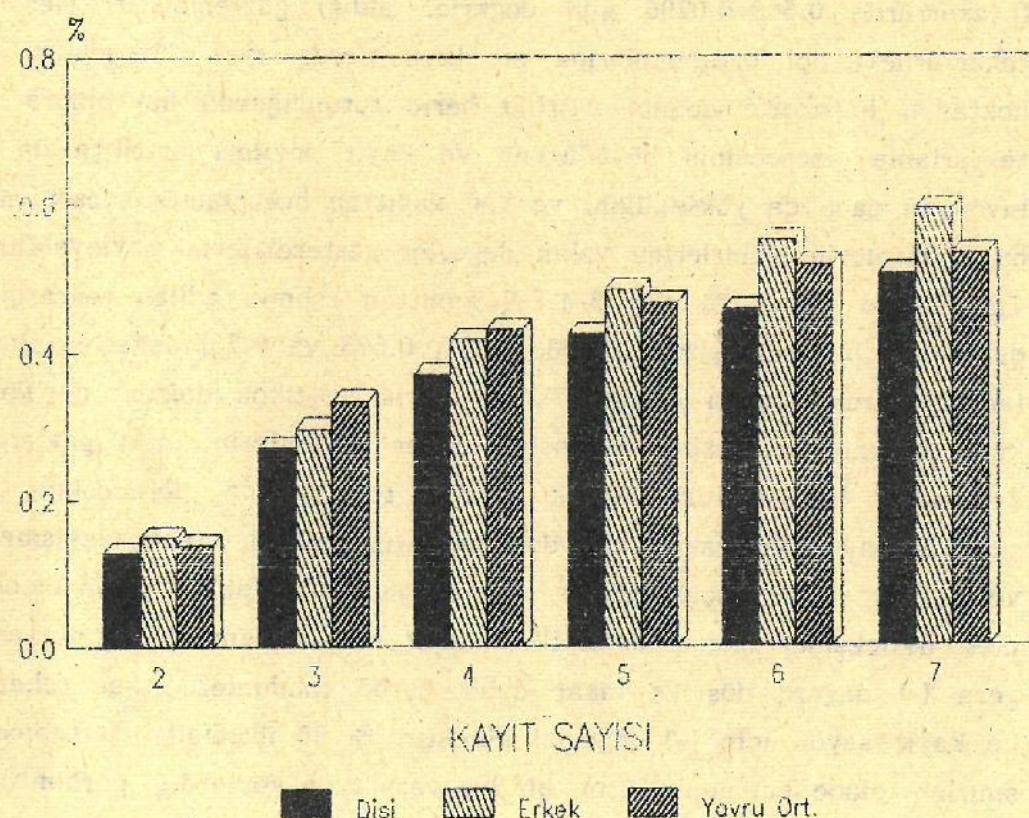
Memeli hayvanların muhtelif dönemlerde tespit edilen fenotipik değerleri arasında (karakterlere bağlı olmak üzere) az çok benzerlik görülmektedir (Turner ve Young, 1969). Bir canlıının herhangi bir karakterine ait fenotipik değerini oluşturan etmenlerden hem genotipik değer, hem de çevresel değer canlıdan canlıya değiştiği gibi çevresel değer katkasında dönemden döneme değişir. Öyle ise farklı farklı dönemlerdeki canlı ağırlıklar arasındaki benzerlik için; hem dönemlere ait farklılıkta ileri gelen varyans, hem hayvana ait değerlerin kendi aralarındaki farklılığın ölçüsü (σ_E^2), hem de hayvanların çeşitli dönemlerdeki ağırlıklarının ortalamaları arasındaki farklılığın ölçüsü (σ_H^2) olmak üzere genel varyansın üç unsuruna ihtiyaç vardır. Bu unsurların elde edilmesi için metod bölümünde etrafıca açıklanan varyans analizi yapılarak grup içi korelasyon katsayısi dediğimiz tekrarlanma derecesi hesaplanmıştır.

Doğumdan 90.güne kadar 15'er günlük periyotlarla elde edilen veriler döl sayısı ve cinsiyet bakımından standartlaştırılmış olup, farklı periyotlar için varyans analizi uygulanarak tekrarlama dereceleriyle bunların standart hataları Tablo 2-13'de verilmiştir. Tablo 2 ve 5'de doğum ağırlığı dahil birbirini izleyen Doğum- 15, 30, 45, 60, 75, 90 günlük periyotlardan hesaplanan toplam 7 kayıttan oluşan tekrarlama dereceleri I. ve II.tekerrür erkekleri içindir. Dönemler içerisinde en küçük kıymet ilk iki kayıtten elde edilmiş olup, 0.1179 ± 0.226 ve 0.15 ± 0.213 kadardır. Kayıt sayısı arttıkça bu kıymetin ilk 5 kayıt için 0.42 ± 0.113 ve 0.485 ± 0.1045 olduğu görülmektedir. I.tekerrür erkeklerinin 6 ve 7 kayıt kullanılarak elde edilen daha düşük tekrarlanma dereceleri dönemdeki çevre faktörlerine bağlanabilir. II.tekerrür de bu durum mevzubahis olmayıp 7 kayıttan elde edilen kıymet 0.5913 ± 0.089 olarak tahmin edilmiştir. Tablo 3 ve 6'da ise I. ve II.tekerrür dişlerinde ilk yedi kayıt kullanılarak elde edilen tekrarlama dereceleri gösterilmektedir. Her iki tekerrürde de ilk iki kayıt kullanılarak elde edilen kıymetler en düşük 0.152 ± 1.110 ve 0.129 ± 0.105 olarak tahmin edilmiştir. İlk beş kayıt için ise bu değerler 0.5098 ± 0.053 ve 0.4238 ± 0.053 olarak bulunmuştur. Her iki tekerrürde görülen kıymetler aşağı-yukarı birbirlerine benzemektedir. Bu durum döl ortalamalarından yapılan hesaplar

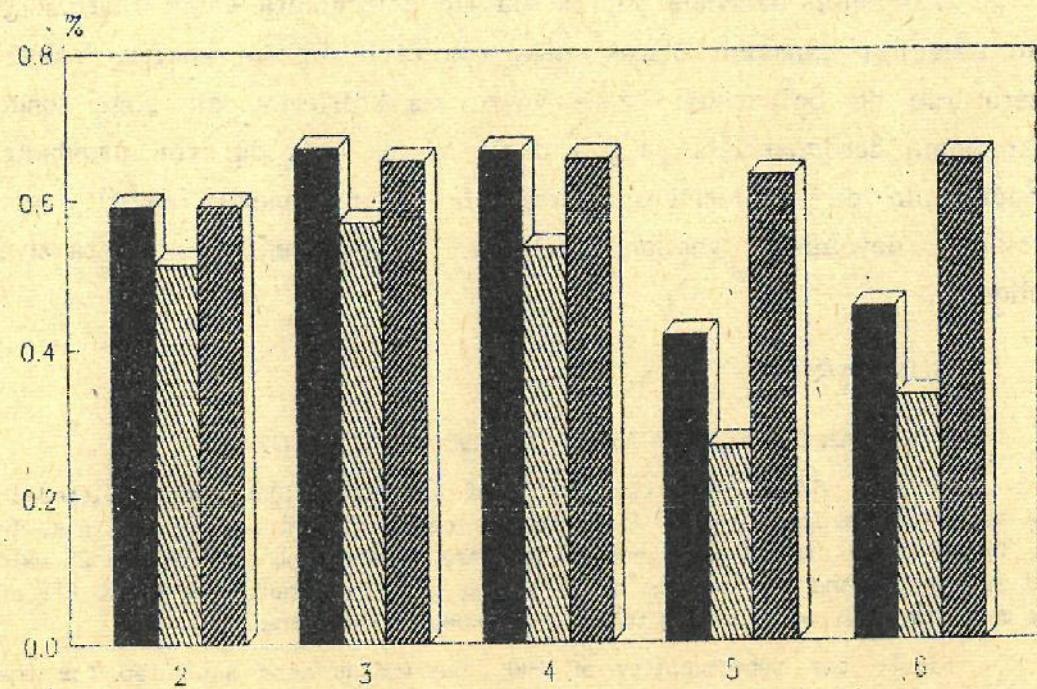
icinde aynı sonucu göstermektedir (Şekil 1 ve Şekil 2). Bu durum doğum ağırlığını etkileyen tesadüfi ve tesadüfi olmayan çevre faktörlerine bağlanabilir. Bilhassa doğum ağırlığı için dölen maruz kaldığı tesadüfi çevre farklılığı diğer dönem ağırlıklarını etkileyen çevre faktörlerinden farklıdır. Dolayısıyla diğer dönem ağırlıkları doğum ağırlığını etkileyen çevre faktörlerinin etkisi altında olur ki bu olay, doğum ağırlığının daha sonraki dönem ağırlıklarıyla ilişkisini zayıflatır. Bu düşünceyi analiz etmek için doğum ağırlığı dahil edilmeden 15 günden başlamak üzere yine 15'er günlük periyotlarla birbirini izleyen ilk 2, 3, 4, 5 ve 6 dönem veri kayıtları kullanarak canlı ağırlığa ait tekrarlama dereceleri tahmin edilmiş olup bunlar Tablo 8-13 arasında gösterilmiştir. Tablo 8 ve II ile Şekil 3-4 incelendiği zaman I. ve II.tekerrür erkek hayvanları için ilk iki kayıt (15. - 30.gün) kullanıldığında $0.514+0.1688$ ve $0.489+0.166$ gibi tekrarlanma dereceleri elde edildiği ve bu değerin doğum ağırlığı dahil edildiği duruma göre çok yüksek olduğu hemen görülmektedir (Tablo 9-12). I. ve II.tekerrür dişilerinin tekrarlama derecelerinin tahmin edilen değerlerini vermektedir. Burada da ilk iki kayıt kullanıldığı zaman I.tekerrürde $0.592+0.073$, II.tekerrürde $0.508+0.0795$ gibi değerler aldığı gözlenmiştir. Her iki tekerrürdeki döl ortalamalarına ait kıymetlerde aynı düzeydedir. Bu noktadan hareketle doğum ağırlığı hariç tutulduğunda hayvanlara ait tekrarlama derecesinin büyüğünü ve kayıt sayıları arttıkça da bu kıymetin daha da yükseldiğini ve kaç kayıtтан hesaplanırsa hesaplansın bu kıymetlerin birbirlerine yakın değerler gösterdiklerini söyleyebiliriz. Tablo II'de görüldüğü gibi 3-4-5-6 kayıtta tahmin edilen tekrarlama dereceleri birbirine yakın (0.590 , 0.627 , 0.676 ve 0.70) değerler almışlardır. Durum, verim dönemi (kayıt) sayısına arttıkça doğum ağırlığının katkı payının düşmesine dolayısıyle diğer dönemlerin katkı paylarının artmasına bağlanabilir. Teorik olarak tekrarlanma derecesinin üst sınırı $+1$ alt sınırı da verim dönemi sayısına bağlı olarak değişmekte ve alabileceği en küçük değer $-1/k-1$ olmaktadır. Tablo 2-13'ün incelenmesi neticesinde doğum dahil ilk 2 kayıt kullanıldığından % 5 noktasına göre (-) değere düşmüş fakat diğer bütün tahminlerde her tekerrür ve kayıt sayısı için (+) değerini almıştır. % 95 ihtimalle de tablodaki sınırlar içinde bulunup yüksek bir bir varyasyon gösterdiği görülmüştür.

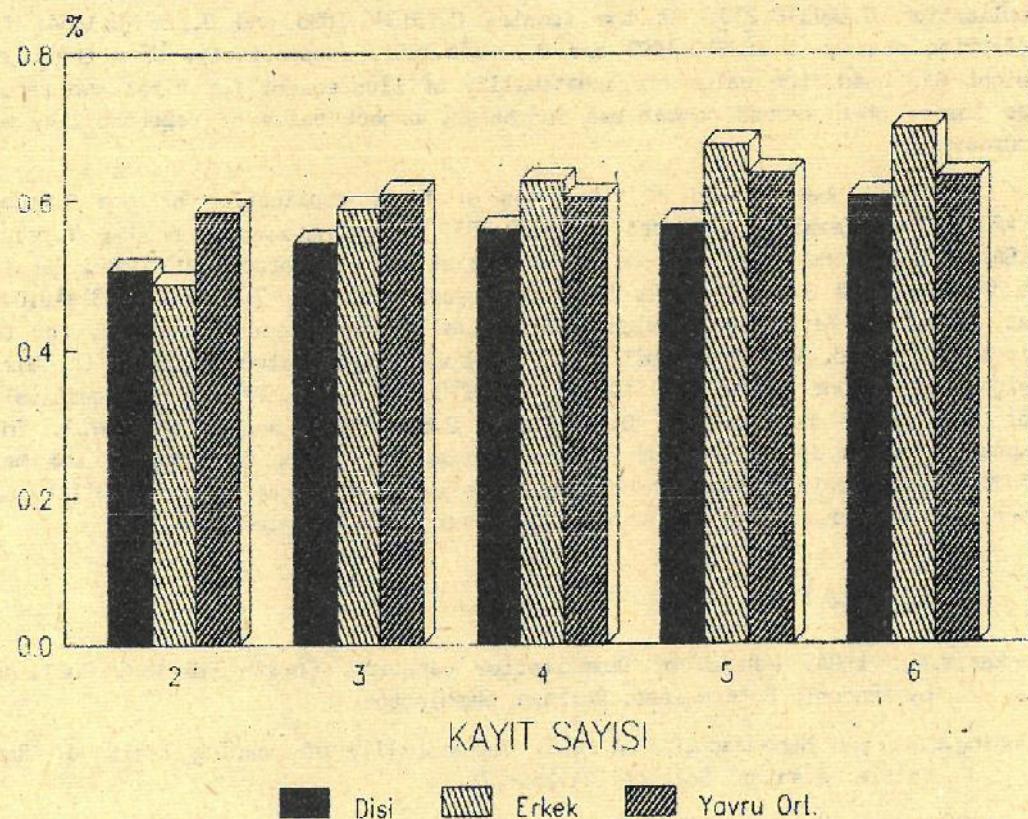
Şekil 1. 7 kayıt kullanılarak tahmin edilen tekrarlanma dereceleri (I.tekrür)

Şekil 2. 7 kayıt kullanılarak tahmin edilen tekrarlanma dereceleri (II.tekrür)

Şekil 3. Doğum ağırlığı hariç 6 kayıttan tahmin edilen tekrarlanma dereceleri
(I.tekkerrür)

Şekil 4. Doğum ağırlığı hariç 6 kayıttan tahmin edilen tekrarlanma dereceleri
(II.tekkerrür)

Tavşanlar üzerinde yapılan bu tip çalışmalarla ender rastlandığı için sonuçları kapsamlı olarak mukayese etme imkânı yoktur. Yalnız, literatürde de belirtildiği üzere yavru karakterlerine ait çoğu sonuç tekrarlama derecesi için ya çok düşük ya da orta düzeyin altındadır. Kendilerinin de belirttiği gibi tek bir verim dönemi (kayıt) sayısı temeline dayanarak yapılan analizler yeterli değildir ve tavsiye edilemez.

SUMMARY

A RESEARCH ON THE REPEATABILITY OF LIVE WEIGHT IN RABBIT

In this study, the repeatability of the live weight was calculated in the New Zeland White Rabbits. The data was obtained from two replications. In the first, there are 20 males and 80 females, in the second there are 22 male and 88 females and the avarage of offspring of this parent were used. All of the data standardized according to sex and number of offspring.

First, the repeatability of the live weight were estimated for the successive 2, 3, 4, 5, 6 and 7 record including birth weight at the 15 days period that respectively. After, without taking the birth weight the first 2, 3, 4, 5 and 6 record was calculated. Therefore at the males of first replication included birth weight value that have from first record 0.1179 ± 0.226 , for second replication 0.1503 ± 0.213 . At the females 0.1519 ± 0.1099 and 0.1288 ± 0.1054 ; for offspring avarage 0.1829 ± 0.1087 and 0.1393 ± 0.1051 , respectively. When the birth weight was used, the value of repeatability of live weight for first two record was lower. When record number was increased, expect value of repeatability was increased.

The highest value at the males of first replication at the 5.record 0.4201 ± 0.1129 females; 5.record 0.5098 ± 0.053 . Offspring avarage at the 7.record 0.5479 ± 0.0476 . The males second replication at the 7.record 0.5913 ± 0.88 , Females at the 7.record 0.5056 ± 0.0467 . Offspring avarage at the 7.record 0.5314 ± 0.0459 was estimated. First replication males, females and offspring avarage, for the first two record. The repeatability of the live weight, without taking the birth weight were found to be 0.514 ± 0.169 , 0.592 ± 0.073 and 0.592 ± 0.073 respectively. For the second replication, 0.489 ± 0.166 , 0.508 ± 0.0795 and 0.586 ± 0.0702 . This expected values indicated high value exterior first 5., 6.record at the male of the first replication. Consequintly, the expected value of repeatability was increased when the number of records per animal used was increased.

LITERATÜR

- Becker,W.A., 1984. Manual of Quantitative Genetics. Fourth Edition. Published by Academic Enterprises. Pullman, Washington.
- Cunning,E.P. and Henderson,C.R., 1985. Repeatability of Weaning Traits in Beef Cattle. J.Animal Science, 24:269-278.
- Demir,O., 1986. Kuzularda Besi Periyodunda Canlı Ağırlığın Tekrarlanma Derecesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara. Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış).

- Donald,R., 1973. Repeatability of Performance and Culling Criteria for Rabbits on Commercial farms. Journess Rech. Avicoles Cunicoles, Paris, France. 69-73.
- Düzgüneş,O., Eliçin,A., Akman,N., 1987. Hayvan İslahı. Ank.Üni.Ziraat Fak. Yayınları, No:1003.
- Eliçin,A., 1977. Koynlarda Canlı Ağırlığın Tekrarlanma Derecesi Üzerine Araştırmalar. Ankara Univ.Ziraat Fakültesi Yayınları, No:653.
- Falconer,D.S., 1981. Introduction to Quantitative Genetics. Second Edition. Longman. London and Newyork. 126-129.
- Garcia,F., Baselga,M., Blasco,A., Deltoro,J., 1982 (a). Genetic Analysis of Some Productive Traits in Meat Rabbits. I.Numeric Traits. 2nd World Congress on Genetic Applied to Livestock Production. October 1982, Madrid, Spain 7, 557-562.
- Garcia,F., Baselga,M., Blasco,A., Deltoro,J., 1982 (b). Genetic Analysis of Some Productive Traits in Meat Rabbits. II.Ponderal Traits. 2nd World Congress on Genetics Applied to Livestock Production. October 1982, Madrid, Spain 7, 575-579.
- Khalil,M.H.E., 1986. Estimation of Genetic and Phenotypic Parameters for Some Productive Traits in Rabbists. Ph.D. Thesis. Faculty of Agriculture at Moshtoher, Zagazig Univ., Egypt. Ani.Bree. Abst. (1986). 741.
- Koch,R.M., 1951. Size of Calves at Weaning as a Permanent Characteristic of Range Hereford Cows. Journal Anim.Science 10 771-774.
- Lampo,P., Van Den Broeck,L., 1975. The Heritability of Some Breeding Characters in the Rabbits and Correlations Between them, Archiv für Geflügelkunde 39(6):208-211.
- Lukefahr,S., Hohenboken,W.D., Cheeke,P.R. and Patton,N.M., 1983. Doe Reproduction and Preweaning Litter Performance of Straing hibred and Crossbred Rabbits Journal of Animal Science 57(5). 1090-1099.
- Lukefahr,S., Hohenboken,W.D., Cheeke,P.R. and Patton,N.M., 1984. Genetic Effects on Maternal Performance and Litter Pre-Weaning and Post-Weaning Traits in Rabbits. Anim.Prod. 38:293-300.
- Minyard,J.A., Dinken,J., 1965. Heritability and Repeatability of Weaning Weight in Beef Cattle. Journal Ani.Sci. 24:1072-1074.
- Reid,R.N., 1988. A Study of Repeatability and Heritability in Polworth Sheep. A.B.A., 1987, 56, 4:277.
- Rovis,J., 1971. Repeatability of Weaning Weight. A.B.A. 1968 39:3049.
- Rouvier,R., 1973. The Basic of the Genetic Improvement in the Broiler Rabbits. Animal Breeding Abstracts (1986) Vol.5. No.9, 740.
- Sarı,A.Nur., 1989. Oğlaklarda 7.Aylık Yaşa Kadar Canlı Ağırlık ve Canlı Ağırlık Artışında Tekrarlanma Derecesinin Hesaplanması. Ankara Univ.Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış).
- Snedecor,G.W., Cochran,W.G., 1971. Statistical Methods. The Iowa State University Press.Ames.Iowa, U.S.A. 303-308.
- Tığlı,R., 1988. Çeşitli Derecelerdeki Akrabalıklardan Yararlanılarak Tavşanlardaki Canlı Ağırlığın Kalitim Derecesinin Tahmini. Akad.Üni. Ziraat Fakültesi Dergisi. Cilt 1, Sayı 1 87-96.
- Turner,H.N. and Young,S.Y., 1969. Quantitative Genetics in Sheep Breeding. Univ. Press North Melbourne. pp.77-93.